ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420236819
Lietas arhīva Nr. AA43-0835-20/4
ECLI:LV:ADAT:2020:0929.A420236819.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 29.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Roze Paegle,
tiesnesis Māris Birzgalis un tiesnese Irina Kaļiņina

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 2.jūlija lēmuma Nr.30.1-22.11/3081 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) 2019.gada 11.jūnija lēmumu Nr.30.4-4.7.2/41462 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicēja /pers. A/ iekļauta riska personu sarakstā.
Sākotnējo lēmumu pieteicēja apstrīdēja.

[2] VID ģenerāldirektore ar 2019.gada 2.jūlija lēmumu Nr.30.1-22.11/3081 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu.
Augstāka iestāde Lēmuma pamatojumā ir norādījusi šādus apsvērumus.
[2.1] Pieteicēja bija komercsabiedrības valdes locekle no 2018.gada 11.oktobra līdz 2019.gada 20.februārim (arī periodā no 2017.gada 29.novembra līdz 2018.gada 3.augustam) ar pārstāvības tiesībām.
Piekrītot ieņemt komercsabiedrības valdes locekļa amatu, pieteicējai bija jāapzinās ar komercsabiedrības vadīšanu un pārstāvēšanu saistītie pienākumi un tiesības. Līdz ar to pieteicējai bija jāapzinās arī atbildība par pienākumu neizpildi, tostarp arī tas, ka viņa var tikt iekļauta riska personu sarakstā.
[2.2] VID konstatēja, ka uz pieteicējas amata pienākumu pildīšanas pēdējo dienu (2019.gada 20.februāri), komercsabiedrības nokavētie nodokļu maksājumi bija 413 750,57 *euro* un ka tie ir izveidojušies pieteicējas amata pienākumu pildīšanas laikā, turklāt nav pagājuši trīs gadi no nodokļu samaksas termiņa dienas.
[2.3] SIA "/Nosaukums A/" nodokļu audita rezultātā aprēķināto komercsabiedrības nokavēto nodokļu maksājumu samaksas termiņš iestājās 2018.gada 26.oktobrī, proti, pieteicējas amata pienākumu pildīšanas laikā. Nodokļu maksājumu samaksas termiņš normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav pagarināts, komercsabiedrība nav iesniegusi maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, kā arī VID rīcībā ir tiesiski apstiprināts 2019.gada 6.jūnija akts Nr.30.4-4.7.2/451 par piedziņas neiespējamību, un nav pagājuši trīs gadi no nodokļu samaksas termiņa dienas.
Ņemot vērā minēto, ir iestājušies likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta „e" apakšpunktā noteiktie kritēriji.
[2.4] Pārkāpumam nav tikai formāls raksturs, jo tā sekas skar visas sabiedrības intereses, lai savlaicīgi un pilnā apmērā tiktu iekasēti valsts budžetam pienākošie maksājumi un lai tiktu sakārtota komercdarbības vide, izslēdzot no tās negodprātīgas personas.
[2.5] Nepiemērojot konkrēto ierobežojumu, varētu tikt radīta nepamatota paļāvība, ka par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu neiestājas atbildība amatpersonai, kuras pilnvaru laikā tika aprēķināti un valsts budžetā deklarēti nodokļu maksājumi, un kuru samaksa nav veikta.

[3] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu, norādot pieteikumā turpmāk minētos argumentus.
[3.1] Pieteicējai nav pienākuma atbildēt par uzņēmuma nodarījumiem laika periodā, uz kuru attiecas Lēmums.
Soda nauda saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo daļu jāpiemēro tikai tad, ja tiek konstatēta nodokļu maksātāja vaina.
[3.2] Riska personas statusa noteikšanas mērķis ir ierobežot tādu komersantu darbību, kuri piedalās naudas atmazgāšanas vai nodokļu izkrāpšanas shēmās.
[3.3] Ar Lēmumu noteiktās tiesiskās sekas nav samērīgas. Uzņēmuma nodokļu parāds ir sācis veidoties, sešus gadus pirms pieteicēja uzsāka pildīt uzņēmuma amatpersonas pienākumus. Soda nauda uzņēmumam tika aprēķināta 2012.gadā,

pamatojoties uz auditā konstatētajiem nodokļu pārkāpumiem.

[4] Rakstveida paskaidrojumā VID pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt, uzturot Lēmumā ietverto pamatojumu.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2020.gada 30.janvāra spriedumu pieteikumu noraidīja, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[5.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir pamatoti iekļauta riska personu sarakstā.

[5.2] Tiesa atsaucās uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunktu.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka laika periodā no 2017.gada 29.novembra līdz 2018.gada 3.augustam un no 2018.gada 11.oktobra līdz 2019.gada 20.februārim pieteicēja bija SIA "/Nosaukums A/" amatpersona ar uzņēmuma pārstāvības tiesībām.

Norādītajā laika periodā uzņēmuma kopējais budžetā maksājamais parāds bija sasniedzis 413 750,57 *euro* (tai skaitā soda nauda 53 163,74 *euro*). Nodokļu maksājumu samaksas pienākums bija radies laikā, kad pieteicēja bija uzņēmuma amatpersona.

Uzņēmuma ienākuma nodokļa summa un nokavējuma nauda, kā arī pievienotās vērtības nodokļa summa un nokavējuma nauda uz pieteicēju netiek attiecināta, jo šie nodokļu parādi ir izveidojušies iepriekšējā periodā, kad pieteicēja vēl nebija uzņēmuma amatpersona.

Savukārt soda nauda 53 163,74 *euro* apmērā ir attiecināma uz pieteicēju, jo tā aprēķināta, kad pieteicēja jau bija uzņēmuma amatpersona.

Norādītā summa pārsniedz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunktā noteikto apmēru.

[5.3] Tiesa atsaucās judikatūras atziņām (*sk. Senāta 2019.gada 17.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-229/2019 8.punktu*), kā arī uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 23.punktu, kur noteikts, ka soda nauda ir obligāts maksājums.

Atsaucoties uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 26.panta pirmo daļu, tiesa norādīja, ka arī soda nauda ir nokavētais nodokļu maksājums.

[5.4] Ar jēdzienu nodokļa samaksas termiņš ir jāsaprot gan termiņš, kas noteikts likumā, gan arī administratīvā akta izpildes termiņš.

Tiesa atsaucās uz Administratīvā procesa likuma 185.panta pirmo un septīto daļu un norādīja, ka līdz Senāta 2018.gada 26.oktobra spriedumam, ar kuru tika atstāts spēkā Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 7.marta spriedums daļā par aprēķināto soda naudu 53 163,74 *euro* (Ls 37 363,69), norādītajā daļā bija apturēta administratīvā akta darbība.

Ņemot vērā minēto, pienākums samaksāt soda naudu radās 2018.gada 26.oktobrī, kad pieteicēja bija uzņēmuma amatpersona.

[5.5] Atsaucoties uz Komerclikuma 221.panta pirmo daļu, tiesa norādīja, ka pieteicējas pienākums bija vadīt un pārstāvēt komercsabiedrību. Līdz ar to pieteicējai bija jāapzinās arī iespējamā atbildība par savu pienākumu nepildīšanu. Pieteicējas kā uzņēmuma amatpersonas pienākums bija veikt nepieciešamās darbības uzņēmuma parāda dzēšanai, taču pieteicēja to nav darījusi. Savukārt konstatējot, ka komercsabiedrība nav maksātspējīga, pieteicējai bija pienākums uzsākt maksātnespējas procesu, taču arī to pieteicēja nav darījusi.

Tiesa atsaucās uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 20.pantu un 24.panta pirmās daļas 3.punktu un norādīja, ka nodokļu maksātājam ir tiesības vērsties VID ar lūgumu par nokavēto nodokļu maksājumu parāda samaksas sadalīšanu termiņos.

Pieteicēja no 2018.gada 11.oktobra līdz 2019.gada 20.februārim neveica minētās darbības.

[5.6] Pieteicēja ir paskaidrojusi, ka laika periodā, kad viņa bija uzņēmuma amatpersona, uzņēmums saimniecisko darbību neveica.

Tiesa atzina, ka pieteicējas kā uzņēmuma amatpersonas pienākums bija atbilstoši rīkoties, iesniedzot pieteikumu tiesā par maksātnespējas procesa uzsākšanu, taču pieteicēja to nav darījusi.

[5.7] Pirms Lēmuma pieņemšanas VID rīcībā bija akts par piedziņas neiespējamību, kā arī nebija pagājuši trīs gadi no nodokļu samaksas termiņa dienas.

Rezumējot visu iepriekš minēto, tiesa secināja, ka izskatāmajā gadījumā ir iestājušies likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunktā noteiktie priekšnoteikumi, tādēļ pieteicēja ir pamatoti iekļauta riska personu sarakstā.

[5.8] Papildus minētajam tiesa konstatēja, ka pieteicēja kļuva par uzņēmuma amatpersonu bez nolūka veikt saimniecisko darbību, apzinoties, ka uzņēmums saimniecisko darbību neveiks.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka pieteicēja ir piekritusi kļūt par uzņēmuma amatpersonu, lai būtu komercsabiedrības paraksta tiesīgā persona tiesvedībā. /pers. B/, kurš bija uzņēmuma amatpersona pirms pieteicējas, tika atbrīvots no amata pienākumu pildīšanas 2017.gada 9.augustā ar Uzņēmuma reģistra valsts notāra lēmumu Nr.6-12/110109, pamatojoties uz likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" $4.^6$ panta otro daļu.

Neraugoties uz minēto, 2017.gada 6.decembrī pieteicēja ir pilnvarojusi /pers. B/ pārstāvēt uzņēmumu un rīkoties uzņēmuma vārdā.

Tiesa secināja, ka tādējādi pieteicēja ir nodrošinājusi iespēju /pers. B/ apiet liegumu ieņemt uzņēmuma valdes locekļa amatu un rīkoties uzņēmuma vārdā.

Pieteicēja ir bijusi vien formāli reģistrēta kā uzņēmuma amatpersona, kā arī nebija reģistrēta kā darba ņēmēja un

nesaņēma darba samaksu.

Zvērinātu advokātu birojs "Cobalt" 2019.gada 18.februārī ir izrakstījis rēķinu uzņēmumam par avansa 7260 *euro* apmērā samaksu. Savukārt no 2019.gada 15.maija rēķina izriet, ka par uzņēmumam sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem jāmaksā 63,86 *euro*, jo 2019.gada 26.februārī ir veikts iepriekš minētais avansa maksājums.

No minētā tiesa secināja, ka uzņēmuma rīcībā faktiski bija naudas līdzekļi. Tiesa atzina, ka arī norādītie apstākļi varēja būt par patstāvīgu tiesisko pamatu pieteicējas iekļaušanai riska personu sarakstā, pamatojoties uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "a" apakšpunktu.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, norādot tādus pašus argumentus kā pieteikumā.

[7] Rakstveida paskaidrojumā VID pieteikumu neatzīst, bet uztur Lēmuma pamatojumu un piekrīt pirmās instances tiesas spriedumam.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka nav objektīvas nepieciešamības, lai noteiktu šīs lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Lietas apstākļu noskaidrošanai nav nepieciešams rīkot tiesas sēdi, jo no lietā esošajiem dokumentiem ir iespējams gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, kā arī procesa dalībnieki ir īstenojuši tiesības sniegt paskaidrojumus par lietas apstākļiem un iesniegt pierādījumus, tāpēc šīs lietas izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra sprieduma motivācijai un vēlreiz tos pašus apsvērumus neatkārto.

Atbildot uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem iebildumiem, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11] Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunkts noteic, ka riska persona ir fiziskā persona, kas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem: persona ir vai ir bijusi amatpersona komercsabiedrībā, un tās amata pienākumu pildīšanas laikā komercsabiedrībai ir izveidojušies nokavētie nodokļu maksājumi, kas pārsniedz 15 000 *euro*, ja to samaksas termiņš normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav pagarināts vai komercsabiedrība nav iesniegusi maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā ir tiesiski apstiprināts akts par piedziņas neiespējamību un nav pagājuši trīs gadi no nodokļu samaksas termiņa dienas.

Pamatojoties uz šo normu, pieteicēja ar Lēmumu ir iekļauta riska personu sarakstā, jo ir konstatējami normā noteiktie priekšnosacījumi. Šāds secinājums atbilst lietā esošajiem pierādījumiem. Apgabaltiesa ir pievienojusies Administratīvās rajona tiesas sprieduma pamatojumam, tāpēc vēlreiz to pašu pamatojumu neatkārto.

[12] Apelācijas sūdzībā pieteicēja iebilst pret to, ka pirmās instances tiesa ir papildinājusi Lēmuma pamatojumu, konstatējot citu pamatu pieteicējas iekļaušanai riska personu sarakstā. Proti, Administratīvā rajona tiesa spriedumā konstatēja, ka VID bija tiesīgs pamatot Lēmumu arī ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "a" apakšpunktu.

Minētajiem pieteicējas iebildumiem apgabaltiesa nevar piekrist.

Administratīvā rajona tiesa, taisot spriedumu, ir pamatoti izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un Lēmumā ietverto pamatojumu, konstatējot, ka Lēmums ir tiesisks, jo ir iestājušies likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunktā noteiktie priekšnosacījumi.

Ņemot vērā minēto, pirmās instances tiesa pareizi nonāca pie secinājuma, ka VID Lēmumā ir norādīts pietiekams pamatojums, lai pieteicēju iekļautu riska personu sarakstā.

Pēc minētā secinājuma izdarīšanas Administratīvā rajona tiesa *obiter dictum* ir norādījusi savus papildu apsvērumus, novērtējot lietā esošos pierādījumus. Proti, tiesa ir vērsusi procesa dalībnieku uzmanību uz to, ka, pastāvot VID norādītajam pamatojumam, ir konstatējami vēl arī likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "a" apakšpunktā noteiktie priekšnosacījumi.

Minētajam Administratīvās rajona tiesas secinājumam apgabaltiesa piekrīt. Tādējādi faktiski bija konstatējami divi tiesiskie pamati, lai iekļautu pieteicēju riska personu sarakstā. Ar minēto norādi pirmās instances tiesa nav grozījusi vai papildinājusi Lēmuma pamatojumu, bet gan, rūpīgi izvērtējot lietā esošos pierādījumus, ir devusi juridisko vērtējumu visiem lietā konstatējamajiem apstākļiem. Šie papildu apsvērumi nekādā veidā nemainīja (un arī nevarēja mainīt) Administratīvās

rajona tiesas izdarīto secinājumu, ka Lēmums ir tiesisks.

[13] Apelācijas sūdzībā ir ietverts iebildums, ka soda nauda nav nokavētais nodokļu maksājums.

Apgabaltiesa vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka šāds secinājums nav balstīts tiesību normu pareizā interpretācijā.

Pieteicēja nepamatoti uzskata, ka likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunktā ietvertais jēdziens "nodokļu maksājumi" neaptver soda naudu.

Atbilstoši minētā likuma 1.panta 28.punktam nodokļu prasījums ir nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto maksājumu pamatparāda summas, kā arī nokavējuma naudas un soda naudas samaksas prasījums. Minētais termins attiecināms arī uz maksājumiem, kas iekasējami Eiropas Savienības dalībvalsts, tās teritoriālās vai administratīvās vienības budžetā vai Eiropas Savienības budžetā. Savstarpējās palīdzības prasījumos šis termins ietver arī ar šo prasījumu piedziņu saistītās izmaksas.

Ievērojot minēto, secināms, ka jēdziens *nodokļu maksājums*, kas pēc būtības un satura ietver to pašu, ko *nodokļu prasījums* aptver gan nodokļa pamatparādu, gan arī nokavējuma naudu un soda naudu par savlaicīgi un pilnā apmērā neveiktu nodokļa maksājumu budžetā. Normā ir ietverts jēdziens *nodokļa prasījums*, un ar to ir domāts prasījums, kas tiek vērsts pret nodokļu maksātāju, prasot likumā noteikto (tostarp likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.pantā, kā arī citos nodokļu likumos noteikto) nodokļu maksātāja pienākumu izpildi. Savukārt nodokļu maksājums ir tāds maksājums, kas atbilstoši normatīvo aktu prasībām nodokļu maksātājam ir jāiemaksā budžetā. No minētā ir loģiski secināms, ka nodokļu maksājumam ir jāatbilst nodokļu prasījumam, jo pēdējais var tikt balstīts vienīgi normatīvajos aktos, kas regulē nodokļu jomu. Citiem vārdiem, nodokļu maksājums pēc savas būtības (saturiski) ietver to pašu, ko nodokļu prasījums.

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka, pareizi interpretējot normatīvo aktu prasības, ir saprotams, ka abi formulējumi, proti, gan *nodokļu maksājums*, gan arī *nodokļu prasījums* aptver arī soda naudu.

[14] Pieteicēja neapstrīd to, ka ar Senāta 2018.gada 26.oktobra spriedumu tika atstāts negrozīts VID 2012.gada 22.februāra lēmums Nr.22.4.6/15439 daļā par pamatparāda un soda naudas samaksu (*lietas 4.-5.lapa*). Tā kā ar pieteikuma iesniegšanu tiesā administratīvā akta darbība daļā par soda naudas samaksu tiek apturēta (*Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 1.punkts*), pēc 2018.gada 26.oktobra, kad stājās spēkā apgabaltiesas spriedums, uzņēmumam radās pienākums samaksāt soda naudu, t.i., laikā, kad tieši pieteicēja bija uzņēmuma amatpersona.

Ievērojot minēto, secināms, ka nav pamatoti apelācijas sūdzībā ietvertie iebildumi, ka laikā, kad pieteicēja bija uzņēmuma amatpersona, uzņēmumam neveidojās nokavētie nodokļu maksājumi.

[15] Pieteicēja argumentē, ka pirmās instances tiesa apsvērumus par soda naudas samaksas atlikšanu ir balstījusi uz hipotētisku pieņēmumu.

Minētajam iebildumam apgabaltiesa nevar piekrist.

Ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts fakts, ka laika periodā, kad pieteicēja bija uzņēmuma amatpersona, netika veiktas nepieciešamās darbības, lai risinātu jautājumu par nokavēto nodokļu maksājumu samaksu (tostarp par soda naudas samaksu).

Ņemot vērā minēto, šajā lietā nav juridiskas nozīmes pieteicējas pieņēmumiem par to, vai VID būtu (vai nebūtu) piekritis atlikt soda naudas samaksu. Lietā nav pierādījumu tam, ka ar attiecīgu iesniegumu pieteicēja kā uzņēmuma amatpersona būtu vērsusies nodokļu administrācijā.

Kā to ir pareizi norādījusi Administratīvā rajona tiesa, pieteicējai kā uzņēmuma amatpersonai bija no likuma izrietošs pienākums īstenot visus iespējamos tiesiskos līdzekļus, lai nokārtotu uzņēmuma saistības pret valsti vai arī, konstatējot uzņēmuma maksātnespēju, bija jāuzsāk maksātnespējas process. Šos pienākumus pieteicēja nav izpildījusi.

[16] Pieteicēja argumentē, ka viņas iekļaušana riska personu sarakstā ir pretēja likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunkta mērķim. Pieteicēja sevi par negodīgu komersanti neuzskata, bet normas mērķis ir vērsts tieši pret negodīgiem komersantiem. Piekrītot kļūt par uzņēmuma valdes locekli, pieteicējas rīcība nebija prettiesiska vai pretēja sabiedrības interesēm.

Apgabaltiesa minētajiem pieteicējas argumentiem nepiekrīt. Definēt kritērijus, pēc kuriem persona ir iekļaujama riska personu sarakstā, ir likumdevēja prerogatīva. Piemērojamās tiesību normas nosacījumi ir nepārprotami. Konstatējot vismaz vienu no likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punktā noteiktajiem kritērijiem, nodokļu administrācijai ir pienākums izdot obligāto administratīvo aktu, iekļaujot attiecīgo personu riska personu sarakstā. Nekādus izņēmumus no noteiktās kārtības likumdevējs nav paredzējis.

Izskatāmajā gadījumā ir iestājušies likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "e" apakšpunktā noteiktie priekšnosacījumi, tāpēc Lēmums ir tiesisks un pamatots.

Vienlaikus, kā jau iepriekš tika norādīts, pirmās instances tiesa pamatoti vērsa uzmanību uz to, ka faktiski VID bija tiesīgs atsaukties arī uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "a" apakšpunktu, jo lietas apstākļi norāda uz to, ka pieteicēja piekrita ieņemt komercsabiedrības valdes locekļa amatu bez nolūka veikt komercdarbību. Šāds secinājums atbilst lietā esošajiem pierādījumiem, kurus ir pareizi novērtējusi Administratīvā rajona tiesa. Tādējādi izskatāmajā gadījumā ir konstatējami divi patstāvīgi tiesiskie pamati, lai iekļautu pieteicēju riska personu sarakstā.

Jāņem vērā, ka riska personu saraksta mērķis ir efektīvi aturēt no turpmākas iesaistes komerciālajā vidē personas, kuras atbilst likumdevēja noteiktajiem kritērijiem.

Atbilstoši judikatūrai ierobežojums tiek noteikts personām, kuras vispār vai lielākajā mērā nemaz neveic komercdarbību pēc tās ekonomiskās būtības, bet to imitē. Līdz ar to no komercdarbības vides persona tiek izslēgta jeb diskvalificēta kā nepiemērota darbībai šajā vidē. Tādā veidā personas iekļaušana riska personu sarakstā kalpo arī plašākam mērķim, proti, lai pasargātu kreditoru un citu komersantu intereses, veicinātu komercdarbības vides drošību un labprātīgu nodokļu saistību izpildi (*sk. Senāta 2019.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-66/2019 7.punktu*).

Izskatāmajā gadījumā pieteicēja nenoliedz to, ka uzņēmums saimniecisko darbību neveica. Piekrītot kļūt par uzņēmuma amatpersonu, pieteicēja to zināja, kā arī pieteicējai bija zināms par uzņēmuma ievērojamajām saistībām pret valsti, tomēr pieteicēja kā uzņēmuma amatpersona neveica nekādas darbības, kas būtu vērstas uz nodokļu maksājumu samaksu, kā arī neuzsāka uzņēmuma maksātnespējas procesu.

Pieteicējai bija jārēķinās ar to, ka, kļūstot par uzņēmuma amatpersonu, viņai ir pienākums izpildīt likumā noteiktos uzņēmuma amatpersonas pienākumus. Savukārt gadījumā, ja tie netiks izpildīti, iestāsies likumā noteiktās sekas.

Kā jau iepriekš tika norādīts, pirmās instances tiesa ir devusi juridisko vērtējumu visiem lietā konstatētajiem apstākļiem. Tiesas *obiter dictum* paustie apsvērumi par likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "a" apakšpunktā noteikto kritēriju esību nozīmē to, ka minētā norma arī varēja būt patstāvīgs pamats pieteicējas iekļaušanai riska personu sarakstā.

Administratīvās rajona tiesas papildus izteikti apsvērumi raksturo pieteicējas rīcību un tās motīvus. Arī pieteicēja apelācijas sūdzībā ir apstiprinājusi, ka nemaz nevēlējās uzņemties valdes locekļa amatu gadījumā, ja uzņēmums veiktu saimniecisko darbību. Pieteicējai bija pilnībā izskaidrots uzņēmuma faktiskais un finansiālais stāvoklis, savukārt kļūt par uzņēmuma valdes locekli pieteicēju pierunāja /pers. C/ (*lietas 217.lapa*).

Tādējādi arī pati pieteicēja atzīst, ka faktiski bija konstatējami arī likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punkta "a" apakšpunktā noteiktie kritēriji. Līdz ar to ir pareizs pirmās instances tiesas secinājums, ka arī minētā tiesību norma varēja būt patstāvīgs pamats pieteicējas iekļaušanai riska personu sarakstā. Vienlaikus tas, ka VID uz šo normu neatsaucās, nepadara Lēmumu par prettiesisku, jo ir pietiekami konstatēt vismaz vienu no likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 31.punktā noteiktajiem kritērijiem, lai personu iekļautu riska personu sarakstā.

[17] Nav izšķirošas nozīmes pieteicējas paustajiem apsvērumiem par to, ka zvērinātu advokātu biroja "Cobalt" rēķinu neapmaksāja uzņēmums, bet cita persona uzņēmuma vietā.

Šo apstākļu vērtējums nav šīs administratīvās lietas izskatīšanas priekšmets. Apstākļi, uz kuriem norāda pieteicēja, nevar ietekmēt Lēmuma tiesiskumu.

[18] Apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējas argumentam, ka pirmās instances tiesas secinājumi par /pers. B/ izdoto pilnvaru nav racionāli.

Pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi, ka /pers. B/, kurš bija uzņēmuma amatpersona pirms pieteicējas, bija liegts pārstāvēt uzņēmumu, jo viņam bija atņemtas tiesības ieņemt valdes locekļa amatu. Šāds tiesas konstatējums atbilst lietā esošajiem pierādījumiem.

No lietā esošajiem pierādījumiem izriet, ka /pers. B/ 2017.gada 9.augustā tika atbrīvots no amata pienākumu pildīšanas. Uzņēmuma reģistra valsts notāra lēmums Nr.6-12/110109 ir pieņemts, pamatojoties uz likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" $4.^6$ panta otro daļu.

Minētā norma regulē kriminālprocesā vai administratīvā pārkāpuma procesā pieņemtā nolēmuma, ar kuru personai atņemtas tiesības ieņemt noteiktus amatus, izpildes nodrošināšanu un cita starp noteic, ka gadījumā, ja tiesības ieņemt noteiktus amatus atņemtas personai, kura ierakstīta komercreģistrā kā komercsabiedrības loceklis, Uzņēmumu reģistra valsts notārs attiecīgajā reģistrā izdara ierakstu par šīs personas izslēgšanu no reģistra.

Ņemot vērā minēto, ir gan loģisks, gan arī racionāls Administratīvās rajona tiesas secinājums, ka pieteicējas izdotais pilnvarojums /pers. B/, ar kuru pēdējam radās iespēja pārstāvēt uzņēmumu un rīkoties uzņēmuma vārdā, faktiski bija /pers. B/ noteiktā lieguma apiešana.

Apgabaltiesa kritiski vērtē pieteicējas izvirzīto argumentu, ka viņa izdevusi /pers. B/ pilnvaru pārstāvēt uzņēmumu un rīkoties uzņēmuma vārdā tādēļ, ka tiesvedības laikā tiesai varētu rasties jautājumi /pers. B/ kā valdes loceklim (*lietas 202.lapa*).

Ja tiesai būtu nepieciešami /pers. B/ paskaidrojumi, /pers. B/ tiktu izsaukts uz tiesas sēdi kā liecinieks. Līdz ar to nebija pieteicējas norādītās nepieciešamības izdot /pers. B/ pilnvaru pārstāvēt uzņēmumu un rīkoties uzņēmuma vārdā, tostarp arī paredzot /pers. B/ tiesības saņemt un rīkoties ar uzņēmumam piespriesto mantu vai naudu, iesniegt kreditoru prasījumus, sabiedrības vārdā parakstīties visur, kur vien tas ir nepieciešams, tostarp veikt atrunātus labojumus sabiedrības noformētajos dokumentos (*lietas 156.lapa*).

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 2.jūlija lēmuma Nr.30.1-22.11/3081 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente R.Paegle

Tiesnesis M.Birzgalis

Tiesnese I.Kaļiņina

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.